

Otrdiena, 2017. gada 14. februāra

P8_TA(2017)0021

Komisijas ekspertu grupu sastāvs un reģistra kontrole

Eiropas Parlamenta 2017. gada 14. februāra rezolūcija par Komisijas ekspertu grupu sastāvu un reģistra kontroli (2015/2319(INI))

(2018/C 252/06)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas 2016. gada 30. maija lēmumu, ar ko nosaka horizontālus noteikumus attiecībā uz Komisijas ekspertu grupu izveidi un darbību (C(2016)3301),
  - ņemot vērā Komisijas paziņojumu Komisijai “Komisijas ekspertu grupu regulējums: horizontālie noteikumi un publiskais reģistrs” (C(2016)3300),
  - ņemot vērā Pamatnolīgumu par Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas attiecībām ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā 2016. gada 28. aprīļa rezolūciju par Eiropas Savienības 2014. finanšu gada vispārējā budžeta izpildes apstiprināšanu, III iedaļa — Komisija un izpildaģentūras ⁽²⁾,
  - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
  - ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu, kā arī Juridiskās komitejas un Budžeta komitejas atzinumus (A8-0002/2017),
- A. tā kā Parlaments ir paudis bažas saistībā ar to, kā darbojas iepriekšējais Komisijas ekspertu grupu regulējums, kas izveidots 2010. gada novembrī ⁽³⁾ ar mērķi ieviest būtiskus darbības uzlabojumus, lai veicinātu pārredzamību un iestāžu sadarbības koordinēšanu;
- B. tā kā jo īpaši Budžeta komiteja, ņemot vērā atsevišķu ekspertu grupu pārredzamības trūkumu un nelīdzsvaroto sastāvu un ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt, ka ekspertu grupu sastāvā ir ievērots pareizais līdzsvars specializēto zināšanu un pārstāvēto viedokļu ziņā, 2011. gadā un 2014. gadā iekļāva līdzekļus budžeta rezervē un formulēja grupu reformēšanas prasības, kuras vēl joprojām nav ņemtas vērā;
- C. tā kā nesenojā Parlamenta pasūtītajā pētījumā tika konstatēts vispārējs pārredzamības trūkums un nelīdzsvarotība atsevišķu ekspertu grupu sastāvā ⁽⁴⁾;
- D. tā kā sastāva līdzsvarotība un pārredzamība ir izšķiroši priekšnoteikumi, lai ekspertu zināšanas pienācīgi atspoguļotu regulatīvo darbību nepieciešamību un lai sekmētu šo zināšanu un regulatīvo darbību leģitimitāti Eiropas iedzīvotāju acīs;
- E. tā kā Eiropas Ombuds savā stratēģiskajā pētījumā ⁽⁵⁾ ir iekļāvis ieteikumu par Komisijas ekspertu grupu sastāvu, īpaši uzsverot lielākas pārredzamības nepieciešamību ekspertu grupās;
- F. tā kā pirms lēmuma pieņemšanas Komisija sazinājās ar Parlamenta pārstāvjiem un Eiropas Ombudu;

⁽¹⁾ OV L 304, 20.11.2010., 47. lpp.

⁽²⁾ OV L 246, 14.9.2016., 27. lpp. .

⁽³⁾ C(2010)7649, 2010. gada 10. novembris.

⁽⁴⁾ Budžeta jautājumu politikas departaments D, Komisijas ekspertu grupu sastāvs un ekspertu grupu reģistra stāvoklis, 2015. gads.

⁽⁵⁾ OI/6/2014/NF.

Otrdiena, 2017. gada 14. februāra

G. tā kā Komisija ir Parlamentam iesniegusi Komisijas dienestu darba dokumentu, atbildot uz ieteikumiem, kas iekļauti Budžeta kontroles komitejas referenta darba dokumentā;

H. tā kā, neskarot iepriekš minēto, ne Komisijas dienestu darba dokuments, ne Komisijas lēmums diemžēl nenodrošina risinājumus visiem problēmjautājumiem, uz kuriem norādījis Parlaments,

1. atzinīgi vērtē Komisijas 2016. gada 30. maija lēmumu, ar ko nosaka horizontālus noteikumus attiecībā uz Komisijas ekspertu grupu izveidi un darbību, bet pauž nožēlu par to, ka, neraugoties uz daudzu nevalstisko organizāciju pausto interesi, Komisija nerīkoja pilnīgu sabiedrisko apspriešanu; atkārtoti norāda, ka ir svarīgi atjaunot veidus, kā pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus un sociālos partnerus iesaistīt izšķirīgi svarīgās jomās, tādās kā ES iestāžu pārredzamība un darbība;

2. norāda, ka līdz ar jauno horizontālo noteikumu pieņemšanu daudzi Parlamenta iepriekš minētie problēmjautājumi bažas it kā vairs nerada, īpaši tie, kas attiecās uz vajadzību nodrošināt atklātus uzaicinājumus iesniegt pieteikumus saistībā ar ekspertu grupu dalībnieku atlasī, un tie, kas attiecās uz Komisijas ekspertu grupu reģistra pārskatīšanu un sinerģijas radīšanu starp šo reģistru, Komisijas un Parlamenta pārredzamības reģistru, kā arī noteikumiem par interešu konflikta novēršanu, īpaši attiecībā uz ekspertiem, kurus ieceļ kā privātpersonas;

3. uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai tiktu ievērota pārredzamība un iestāžu savstarpējās sadarbības koordinācija, kas palīdzēs pienācīgi līdzsvarot ekspertu grupu sastāvā pārstāvētās zināšanas un viedokļus, lai uzlabotu to darbību; tādēļ atzinīgi vērtē to, ka atlases process tagad norisinās publiski; šajā sakarā uzsver, ka ir jābūt skaidri redzamam, kāda ir ekspertu praktiskā pieredze un kvalifikācija; uzskata, ka visā atlases procesā būtu jānodrošina augsts pārredzamības līmenis un šis process būtu jāvada, balstoties uz skaidriem un precīzākiem kritērijiem, līdzās kandidātu akadēmiskajai kvalifikācijai īpašu uzsvāru liekot uz praktisko pieredzi un ekspertu iespējamiem interešu konfliktiem;

4. atzinīgi vērtē to, ka jau ir izveidota saikne starp Komisijas ekspertu grupu reģistru un pārredzamības reģistru, tādējādi nodrošinot labāku pārredzamību;

5. pauž nožēlu par neveiksmīgo mēģinājumu sarīkot sabiedrisko apspriešanu par jauno noteikumu izveidošanu; aicina Komisiju darboties pārredzami un atskaitīties par savu darbību ES iedzīvotājiem;

6. atgādina, ka pārredzamības trūkums negatīvi ietekmē ES iedzīvotāju uzticību ES iestādēm; uzskata, ka Komisijas ekspertu grupu efektīva reforma, kuras pamatā ir skaidri pārredzamības un līdzsvarota sastāva principi, uzlabos informācijas pieejamību un uzticamību, kas savukārt palīdzēs veicināt iedzīvotāju uzticēšanos ES;

7. uzsver, ka jaunie noteikumi stingri un vienādi būtu jāpiemēro visām Komisijas ekspertu grupām neatkarīgi no to nosaukuma (respektīvi, gan īpašajām, augsta līmeņa vai citām "ārkārtas" grupām, gan oficiālām vai neoficiālām grupām), kuru sastāvā nav tikai dalībvalstu pārstāvji vai kuras nereglamentē ar Komisijas Lēmumu 98/500/EK (1998. gada 20. maijs) par nozaru dialogu komiteju izveidi, lai veicinātu sociālo partneru dialogu Eiropas līmenī; atkārtoti norāda, ka jaunajiem noteikumiem ir jānodrošina līdzsvarots sastāvs, iesaistot visu ieinteresēto personu pārstāvjus;

8. uzskata, ka Komisijai būtu jāpanāk progress ekspertu grupu sastāva līdzsvarošanā; tomēr pauž nožēlu par to, ka pagaidām vēl netiek uzskatāmi nodalīti ekonomisko un ar ekonomiku nesaistīto interešu pārstāvji, lai tādējādi panāktu maksimālu pārredzamību un līdzsvaru; šajā sakarā uzsver, ka Komisijai, izsludinot publisko uzaicinājumu iesniegt pieteikumus, tajā ir skaidri jānorāda, kā tā definē līdzsvarotu sastāvu un kādas intereses tā vēlas, lai būtu pārstāvētas, veidojot ekspertu grupas; tādēļ uzskata, ka ir svarīgi iesaistīt Parlamentu un Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, lai izstrādātu līdzsvarotāku šī dalījuma definīciju;

9. aicina Komisiju, kad tā veido jaunas ekspertu grupas vai maina esošo grupu sastāvu, publiskajā uzaicinājumā iesniegt pieteikumus skaidri norādīt, kā tā definē līdzsvarotu sastāvu un kādas intereses tā vēlas, lai būtu pārstāvētas, kā arī pamatot visas iespējamās atkāpes no iepriekš definētā līdzsvarotā sastāva, kad grupas ir izveidotas;

Otrdiena, 2017. gada 14. februāra

10. šajā sakarībā un saistībā ar iepriekš minētā Ombuda atzinuma 34.–45. punktu norāda — kaut gan Komisija vēl nav oficiāli definējusi līdzsvarotības jēdzienu, tas nav jāsaprot kā aritmētiska uzdevuma rezultāts, bet vairāk kā tādu pūliņu rezultāts, kuri paredzēti, lai nodrošinātu, ka ekspertu grupas locekļiem kopā piemīt nepieciešamās tehniskās zināšanas un perspektīvu diapazons, lai īstenotu attiecīgās ekspertu grupas pilnvaras; uzskata, ka tādēļ līdzsvarotības jēdziens ir jāinterpretē saistībā ar katras atsevišķas ekspertu grupas konkrētajām pilnvarām; uzskata, ka kritērijos, lai novērtētu, vai ekspertu grupa ir līdzsvarota, ir jāiekļauj grupas uzdevumi, nepieciešamās tehniskās zināšanas, ieinteresētās personas, kuras, visticamāk, izjutīs šīs jomas ietekmi, ieinteresēto personu grupu organizācijas, kā arī ekonomisko un neekonomisko interešu pareiza attiecība;

11. aicina Komisiju nekavējoties noskaidrot to, vai ir vajadzīgs jauns sūdzību izskatīšanas mehānisms, ja ieinteresētās personas apstrīd līdzsvarota sastāva definīciju, kā arī to, vai pašreizējā kārtība ir atbilstoša, un aicina iesaistīt Parlamentu šajā kontroles mehānismā;

12. atgādina, ka iepriekšējos gados Komisijai ne vienmēr ir izdevies atrast pietiekami daudz ekspertu, kuri pārstāvētu MVU, patērētājus, arodbiedrības vai citas organizācijas, kas aizsargā vispārējās sabiedrības intereses, un ka tam par iemeslu bieži ir bijušas attiecīgās izmaksas, turpmāk sauktas par alternatīvajām izmaksām, vai nu par atvaļinājuma ņemšanu, vai, piemēram, MVU gadījumā par aizstājēja atrašanu uz laiku, kas tiek pavadīts ekspertu grupās;

13. tādēļ prasa Komisijai noskaidrot veidus, kā atvieglot un veicināt nepietiekami pārstāvētu organizāciju vai sociālo grupu līdzdalību ekspertu grupās, cita starpā izvērtējot noteikumus par izdevumu efektīvu un taisnīgu atlīdzināšanu, izskatot arī iespējamus veidus, kā segt izdevumus par visām alternatīvajām izmaksām, vienlaikus pienācīgi ņemot vērā proporcionalitātes principu;

14. aicina Komisiju izvērtēt tādas pabalstu sistēmas izveidi, kura palīdzētu nepietiekami pārstāvētām grupām iegūt specializētās zināšanas, kas nepieciešamas, lai tik tiešām efektīvi piedalītos ekspertu grupās;

15. aicina Komisiju dot Eiropas nevalstiskajām organizācijām iespēju būt pārstāvētām ekspertu grupās, izvirzot pārstāvjus no tajās iesaistītajām valstu organizācijām, ja šīm personām ir dots skaidrs Eiropas organizāciju pilnvarojums;

16. aicina Komisiju nodrošināt, ka tad, ja pat ar īpašu pasākumu palīdzību joprojām nav izdevies atrast pietiekamu skaitu ekspertu, kas pārstāvētu visas attiecīgās intereses, konkrētā ekspertu grupa veic visus vajadzīgos pasākumus, piemēram, izmanto t. s. svērtās balsošanas procedūras, lai panāktu, ka šīs ekspertu grupas galīgajos ziņojumos ir līdzsvaroti pārstāvētas visas attiecīgās intereses;

17. atgādina, ka gan Parlaments, gan Eiropas Ombuds ir ieteikuši Komisijai ekspertu grupu darba kārtības, pamatojuma dokumentus, sanāksmju protokolus un apspriedes padarīt atklātas, ja vien attiecīgās grupas locekļi ar kvalificētu balsu vairākumu nenolemj, ka konkrētai sanāksmei vai tās daļai jābūt slēgtai, un pauž nožēlu, ka Komisija joprojām saglabā sistēmu, ka sanāksmes ir slēgtas, ja vien ekspertu grupas locekļi ar vienkāršu balsu vairākumu nenolemj, ka apspriedēm jābūt atklātām, kā arī uzskata, ka ir būtiski nodrošināt pēc iespējas lielāku pārredzamību, un aicina Komisiju nodrošināt, ka sanāksmes un protokoli ir publiski pieejami;

18. uzsver, ka ir jādod lietotājiem piekļuve virknei dokumentu (darba kārtībām, atsaucis dokumentiem, dažādiem ziņojumiem), lai ieinteresētās personas varētu veikt efektīvu pārraudzību; turklāt uzskata, ka ekspertu grupu reģistra tīmekļa vietnei — vai nu izmantojot pašu vietni, vai ievietojot hipersaites uz citām attiecīgām tīmekļa vietnēm — vajadzētu būt vienam no instrumentiem vai mehānismiem, kas izmantojams, lai iegūtu regulāri atjauninātu informāciju par jaunākajām politiskajām norisēm, tā garantējot augstu pārredzamības līmeni;

19. aicina Komisiju, konsultējoties ar ieinteresētajām personām, tostarp Parlamentu, nekavējoties izstrādāt īpašas vadlīnijas, kurās būtu izskaidrots, kā tā interpretē noteikumu, ka ekspertu grupu sanāksmju protokoliem jābūt jēgpilniem un pilnīgiem, īpaši gadījumos, kad sanāksmes nav atklātas, un šajā sakarībā mudina Komisiju saskaņā ar Eiropas Ombuda ieteikumiem nodrošināt pēc iespējas lielāku pārredzamību, tostarp publicēt darba kārtību, pamatojuma dokumentus, balsošanas protokolus un detalizētus sanāksmju protokolus, kuros iekļauti arī atšķirīgie viedokļi;

Otrdiena, 2017. gada 14. februāra

20. atgādina, ka ne tikai ekspertiem, kas iecelti kā privātpersonas, bet arī universitāšu, pētniecības institūtu, juridisko biroju, kā arī Eiropas un citu ideju laboratoriju un konsultāciju uzņēmumu pārstāvjiem var būt interešu konflikti, un prasa Komisijai paskaidrot, kā tā novērš interešu konfliktus šīm īpašajām ekspertu kategorijām;
  21. aicina Komisiju, pamatojoties uz līdzšinējiem pozitīviem piemēriem, nodrošināt uzlabotu horizontālo noteikumu sistemātisku īstenošanu, izmantojot šo horizontālo noteikumu īstenošanas centralizētu pārraudzību, un nedelegēt šo uzdevumu atsevišķiem ģenerāldirektorātiem;
  22. īpaši aicina Komisiju pietiekamus līdzekļus veltīt ar reģistru saistītiem pasākumiem, izstrādājot inovatīvas un īpaši efektīvas metodes, lai šis reģistrs tiktu regulāri atjaunināts un tajā nebūtu faktu kļūdu un/vai izlaidumu, un lai tas dotu iespēju eksportēt datus mašīnlasāmā formātā;
  23. norāda, ka Komisija ir paziņojusi, ka līdz 2016. gada beigām visiem ģenerāldirektorātiem būs jāīsteno jaunais regulējums attiecībā uz Komisijas ekspertu grupām, un prasa Komisijai iesniegt Parlamentam īstenošanas un novērtējuma ziņojumu ne vēlāk kā vienu gadu pēc minētā lēmuma pieņemšanas, proti, līdz 2017. gada 1. jūnijam; aicina Komisiju nodrošināt, ka pirmā mutiskā iepazīstināšana ar šo ziņojumu var notikt jau tuvākajos sešos mēnešos kā daļa no strukturētā dialoga ar Parlamentu;
  24. uzsver arī to, ka Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos un īstenošanas aktus un stratēģiskās pamatnostādnes, ir jānodrošina, lai visi dokumenti, tostarp tiesību aktu projekti, Parlamentam un Padomei tiktu darīti pieejami tajā pašā laikā, kad tos saņem dalībvalstu eksperti, kā tas paredzēts 2016. gada 13. aprīļa lēmumā par labāku likumdošanas procesu;
  25. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.
-